

MEMÒRIA
ESCOLES + SOSTENIBLES
Curs 2021-22

www.barcelona.cat/escolessostenibles

Qui som?

Què fem?

Quins recursos oferim?

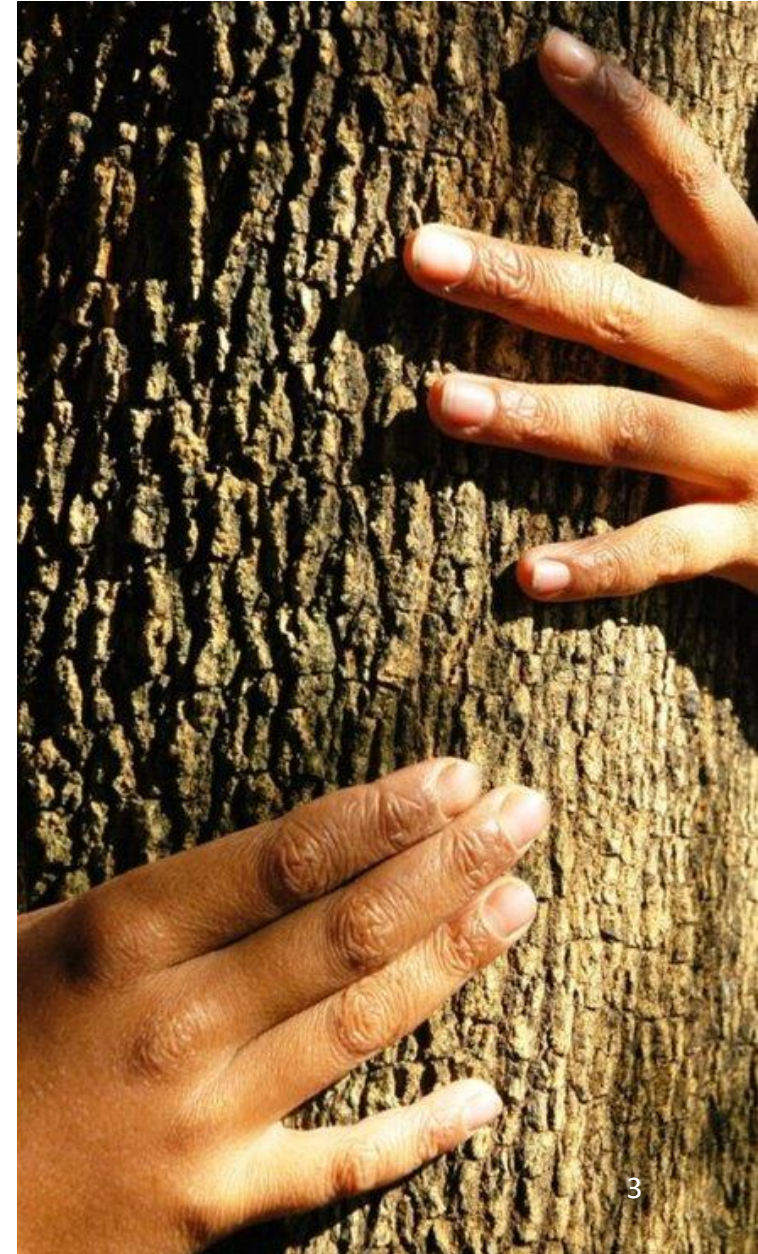

Som xarxa

Qui som?

- La xarxa Barcelona + Sostenible
- El programa Escoles + Sostenibles
- Missió i objectius
- Membres de la xarxa

La xarxa Barcelona + Sostenible

Diverses empreses, entitats, col·legis professionals, universitats, institucions i centres educatius han signat el [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat](#), passant a formar part d'una xarxa d'actors per la sostenibilitat, que cooperen entre sí, que intercanvien informació, que comparteixen resultats i que participen d'un procés d'aprenentatge i canvi col·lectiu.

Visiteu el web de la xarxa [Barcelona + Sostenible](#)

Missió i objectius

Missió

Oferir **acompanyament i suport** als centres educatius que tenen la voluntat de fer canvis amb l'horitzó d'adoptar un **enfocament integral** de centre cap a la sostenibilitat.

Oferir un **marc comú de treball** on es comparteix propòsit i s'afavoreix l'aprenentatge mutu, amb l'intercanvi d'experiències i el fet de valorar les bones pràctiques dels centres.

Objectius

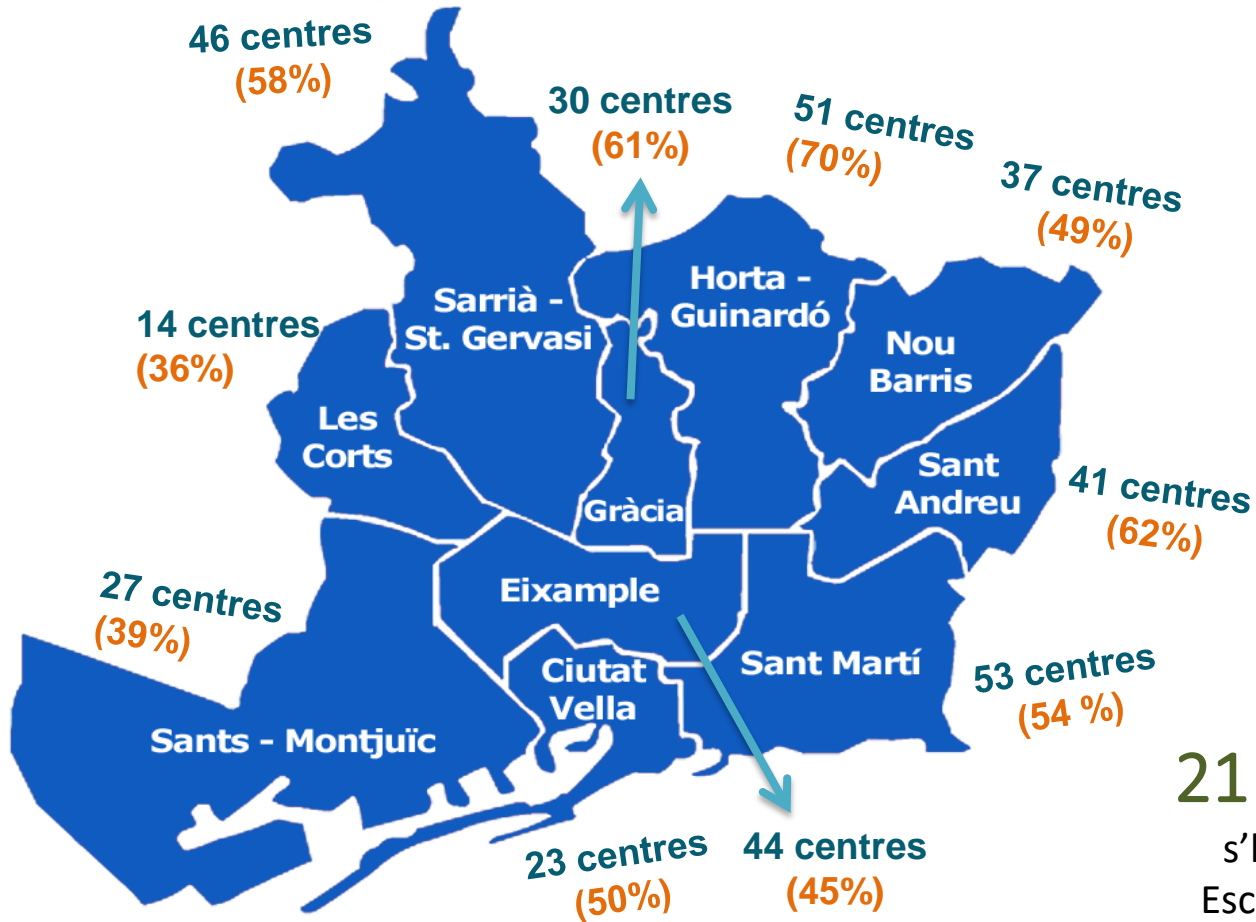
Transformar la institució educativa per a **fer front als reptes** de la sostenibilitat i l'emergència climàtica

Crear **cultura de sostenibilitat** i enfortir el compromís d'avançar conjuntament per a la transformació de la vida escolar.

Membres de la xarxa

21 centres educatius

s'han incorporat al programa Escoles + Sostenibles, dels quals 12 ho han fet per primera vegada

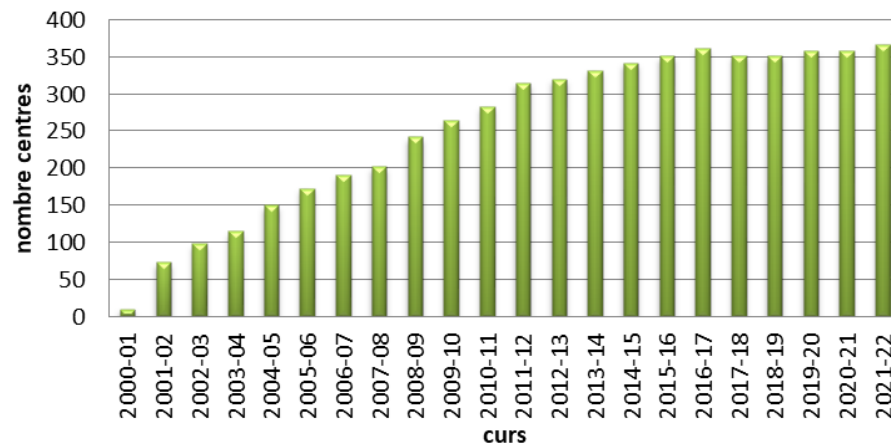
- Nombre de centres de la xarxa per districte
- Percentatge de centres respecte el total de centres per districte

*Hi ha un centre de la xarxa que no està inclòs en el gràfic perquè està situat fora de Barcelona (Escola Viver Castell de Sant Fois)

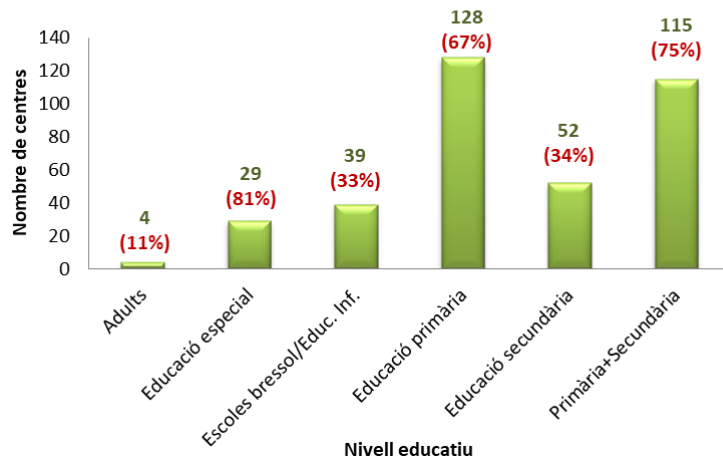
Membres de la xarxa

Centres totals a la xarxa: 367

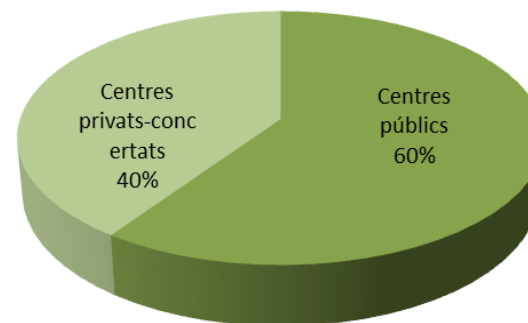
Evolució centres programa Escoles+Sostenibles

Distribució centres per nivell educatiu curs 2021-2022

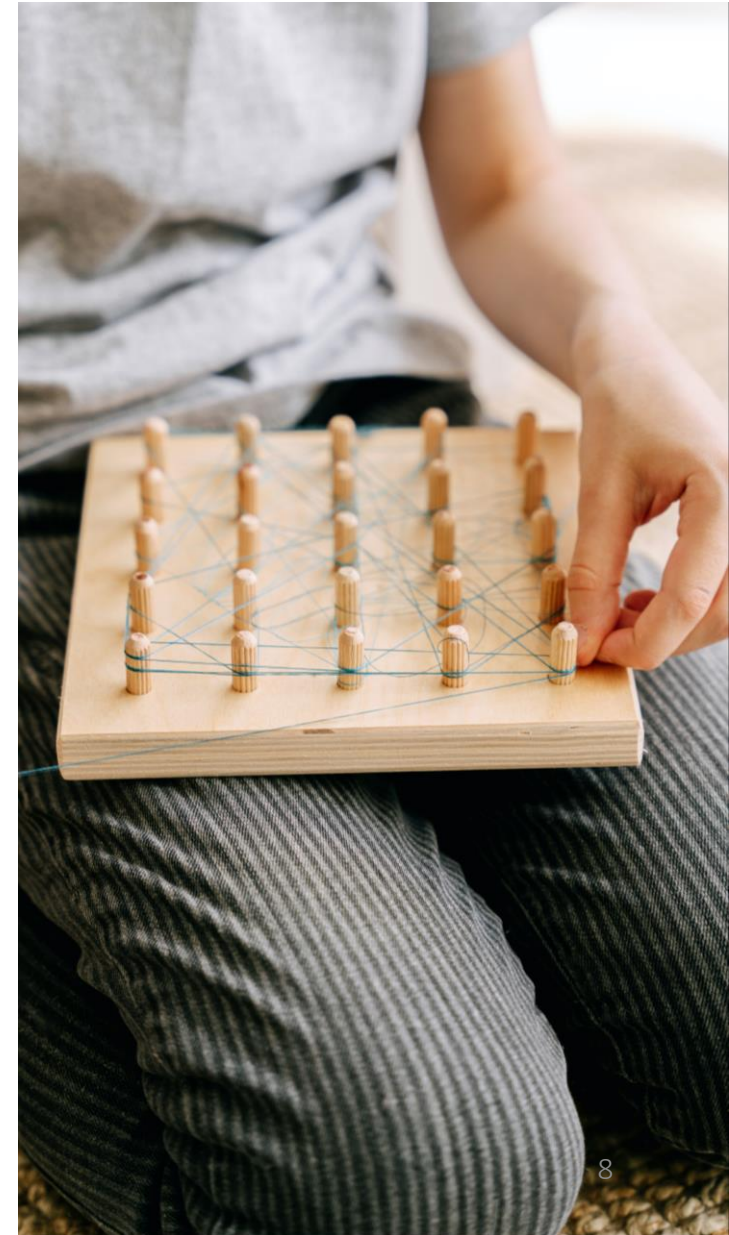

Distribució titularitat centres educatius curs 2021-2022

Què fem?

- Metodologia
- El projecte de sostenibilitat
- Formació a professorat
- Assessorament
- Microxarxes
- Intercanvi alumnat
- Altres projectes
- Actes
- Iniciatives de la xarxa B+S

El projecte de Sostenibilitat: els cinc àmbits d'acció

Esdevenir una Escola + Sostenible comporta incloure criteris de sostenibilitat en tots els aspectes del centre educatiu. A efectes pràctics els classifiquem en cinc àmbits interrelacionats.

Desenvolupament del projecte: un cicle amb cinc fases

L'esquema de treball per desenvolupar el projecte de sostenibilitat del centre es basa en cinc fases que configuren un model d'anàlisi i d'intervenció.

Els projectes de sostenibilitat

Per desenvolupar un projecte, cal que els centres es facin les preguntes següents:

- 🌍 Quin repte tenim?
- 🌍 Què volem aconseguir?
- 🌍 Com i amb qui ho farem?
- 🌍 Com ens organitzarem?
- 🌍 Farem col·laboracions en xarxa?
- 🌍 Com volem comunicar?
- 🌍 Com sabrem que ho hem aconseguït?
- 🌍 Ho incorporarem al projecte de centre?
- 🌍 I al nostre dia a dia?
- 🌍 Objectius específics i pla d'acció

El 55% dels centres de la xarxa ha seguit la formació del programa

63 sessions realitzades

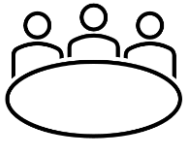

110 hores dedicades

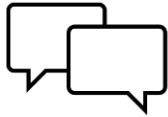
1.094 participants

Cada centre educatiu té una persona tècnica referent que coneix el seu projecte, en fa el seguiment i, quan escau, es desplaça per reunir-se amb la comissió E+S, visitar els espais del centre i, en definitiva, conèixer en profunditat la realitat de la comunitat educativa per ajudar-la millor.

124 Assessoraments

108 als centres educatius i 16 virtuals

L'equip d'Escoles + Sostenibles acompanyem el professorat a **passar a l'acció**, per tal que es reflexioni sobre el que no funciona i s'actüi per transformar-ho, posant en pràctica **projectes de transformació reals**.

Curs 2021-2022

Microxarxa: és una proposta pedagògica d'una temàtica concreta per a un grup de centres que comparteixen processos, experiències i, a vegades, accions.

***En procés de disseny,
per al curs vinent:**

TRANSFORMEM LA MOBILITAT

ACTUEM PEL CLIMA

Objectius

1

Reforçar el procés metodològic d'elaboració de projectes en educació per la sostenibilitat.

2

Dur a terme accions alineades amb els plans de l'Ajuntament per avaluar-ne els objectius i disposar de dades.

3

Compartir bones pràctiques entre centres en una mateixa temàtica.

Hi ha un **acompanyament i seguiment** per part de la Secretaria del programa i, en alguns casos, de recursos i tècnics especialitzats. Permet intercanviar, compartir experiències i comparar dades.

Embolcalls + Sostenibles té com a objectiu fomentar la reducció dels embolcalls dels esmorzars als centres educatius, a partir d'un **pla de prevenció d'embolcalls**.

També planteja la possibilitat de fer una anàlisi del tipus d'esmorzar i avançar vers **hàbits d'alimentació saludables**.

64 centres participants, dels quals 16 són nous

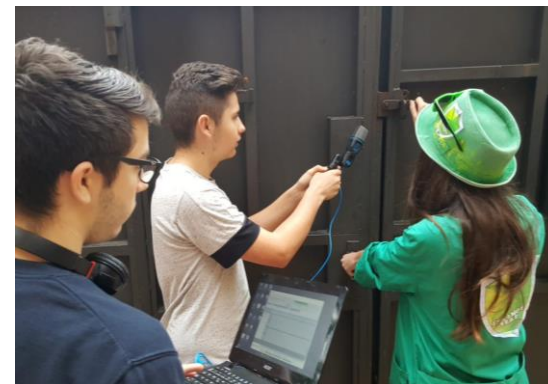
4.772 alumnes participants

14.316 esmorzars diagnosticats

4.801 embolcalls repartits

L'Sssplau és una proposta educativa que analitza la realitat de cada centre a través de la identificació dels **espais i moments** del dia més problemàtics pel que fa **als sorolls**. També ajuda a comprendre els seus efectes sobre la salut i l'aprenentatge, per tal de dur a terme accions que millorin la **qualitat acústica** del centre

11 centres participants, dels quals 9 són nous
2 mapes de soroll elaborats (centres de 2n any)

Escola Respira té per objectiu empoderar l'alumnat sobre la **problemàtica de la contaminació atmosfèrica** a les ciutats, concretament a Barcelona.

L'alumnat fa una diagnosi dels nivells de contaminació al seu centre educatiu, analitza i proposa accions per reduir-la i comunica la seva experiència i resultats a la resta de comunitat educativa.

8 centres participants

Airegem-nos és una proposta educativa adreçada a 2n i 3r d'ESO, que **convida a reflexionar sobre la contaminació atmosfèrica**. Té la finalitat de fomentar la presa de consciència del fenomen entre l'alumnat, descobrir les afeccions que pot tenir sobre la nostra salut i l'entorn, conèixer les principals fonts contaminants que afecten el centre i promoure la reducció d'emissions de gasos contaminants.

6 centres participants

L'objectiu del **Pla de prevenció de residus** és **assessorar i fer un seguiment personalitzat** dels centres educatius interessats en implantar un **pla de prevenció de residus** al seu centre.

22 centres participants

La major part dels centres participen per primera vegada i han engegat accions per diagnosticar la generació de diferents residus i espais.

[Ens ho mengem tot](#) proposa dedicar una setmana de cada mes, de gener a maig, a analitzar i estudiar el grau de malbaratament d'un determinat aliment protagonista als menjadors escolars i aprofundir en el concepte de petjada ecològica, en funció de l'origen d'aquests.

20 centres participants

S'ha reduït el malbaratament alimentari d'un 9,6% a un 6,6%.
Hi han participat 9.783 persones, un 14% més que el curs passat.

Compostem i Aprenem és una proposta que permet fer de la **pràctica diària de gestió amb el compostatge** una acció per a la prevenció de residus, un treball curricular teòric i pràctic, un enfortiment de la comprensió dels cicles de la matèria en els sistemes naturals i una oportunitat per continuar la coherència de les activitats relacionades amb els horts i els jardins escolars

20 centres participants

Aquest curs s'ha donat més importància a l'experimentació a l'aula i s'ha dedicat una sessió de formació específica amb aquest objectiu. També s'han lliurat cinc compostadors i vuit granges de cucs

El 15 de gener del 2020, la ciutat de Barcelona va declarar l'emergència climàtica, per tal de conscienciar la ciutadania i institucions de la crisi climàtica actual, que es deu en gran part al model energètic basat en combustibles fòssils.

[Sumem Energies](#) és un recurs didàctic que vol donar resposta als reptes energètics globals i empoderar l'alumnat i professorat sobre què és i com utilitzar l'energia.

13 centres participants

Alimenta't amb seny és una proposta educativa per treballar amb l'alumnat, les persones educadores del menjador, l'equip docent i resta de comunitat educativa, aspectes tan importants com l'origen dels aliments, la producció de proximitat, el valor de la pagesia, el consum conscient, just i responsable, la sobirania alimentària i, finalment, els impactes en la salut, el medi ambient i la societat del model alimentari actual, les alternatives existents i els seus beneficis.

14 centres participants

Aquest curs s'ha donat suport en el camí de la transició alimentària, s'han fet intercanvis d'experiències entre docents, s'ha aconseguit fidelitzar diversos centres i s'han realitzat nombroses formacions tant a professorat com alumnat

NOVETAT: Descubrim Natura

[Descobrim natura](#) permet apropar-nos i incidir als espais públics de la ciutat com parcs, jardins, platges, places i hort urbans. El projecte vol acompanyar i donar suport als centres a l'hora d'educar en els valors ecològics i socioculturals relacionats amb els espais verds i la natura urbana, descobrint-los i experimentant-los de manera vivencial.

5 centres participants

Una part va participar a la [festa de primavera](#), posant-se en el rol de jardineros i jardineras i tenint cura dels parcs i jardins de la ciutat.

Joves per l'emergència climàtica

L'alumnat de 16 centres d'Escoles + Sostenibles ha presentat els resultats de les seves recerques en el marc de la iniciativa "Joves per l'emergència climàtica", acompanyats de la mà d'un equip de científics i científiques expertes en diferents temàtiques.

Les temàtiques d'aquesta edició han estat: **Mobilitat i emissions de gasos d'efecte hivernacle, consum responsable: roba i moda, consum responsable: dades i aparells electrònics i verd urbà i adaptació al canvi climàtic.** Els projectes han seguit una hipòtesi de partida, han implementat un mètode de recerca concret, han analitzat els resultats obtinguts i finalment han arribat a unes conclusions.

Tinguem cura del planeta

Promou que els joves liderin projectes de transformació del seu entorn més proper d'àmbit socioambiental, millorant el seu compromís i aprenentatges curriculars. Tota aquesta experiència la comparteixen a les jornades d'intercanvi anomenades CONFINT on es fa evident un dels pilars d'aquest programa, "Jove ensenya jove".

IX CONFINT Catalana

El 28 d'abril es va celebrar la **IX Conferència catalana de joves “Tinguem cura del planeta”**, una jornada organitzada per la Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya (XESC) i acollida a la seu de la Fundació Catalana de l'Esplai, al Prat de Llobregat. La trobada va tornar a ser presencial, dos anys després, i **més de 100 joves i docents de centres d'arreu de Catalunya** van retrobar-se per compartir, amb diferents dinàmiques, les problemàtiques ambientals dels seus municipis.

Altres projectes

UIA Refugis climàtics

- * Entrega de la guia didàctica i la maleta pedagògica

El repte de l'emergència climàtica: Guia informativa i proposta d'activitats educatives

Guia didàctica

Vídeo maleta pedagògica

- * Durant el curs 21-22 finalitzen les actuacions de recerca investigació per extreure conclusions del projecte europeu per part d'ISGlobal, ICTA i ASPB.

El **20 d'octubre de 2021** es va celebrar l'acte de benvinguda del programa per al curs 21-22.

En aquesta ocasió va tenir un component molt emotiu, perquè es va realitzar en format presencial, després de dos anys de pandèmia. Hi van participar prop de 250 persones de 32 centres.

[> Descobreix tots els detalls de l'Acte de benvinguda](#)

Prop de **200 alumnes de 28 centres educatius** de la xarxa d'Escoles + Sostenibles van assistir a l'acte, a Cotxeres de Sants, on es va celebrar una **fira d'intercanvi d'experiències** per fer front al canvi climàtic, i va haver-hi un **espai de les idees** per treballar el concepte de l'**economia del dònut**, amb la dinamització de l'**Eskamot Verd**, del **Col·legi Sant Ramon Nonat**.

[> Descobreix tots els detalls de la celebració de l'Acte de cloenda de secundària, cicles formatius i batxillerat](#)

Més de 170 infants i professorat van participar a les diferents activitats organitzades als Jardins Joan Brossa. Es va realitzar un joc de pistes per descobrir la natura i l'ecosistema de la ciutat, itineraris sensorials i un taller amb bombolles de sabó.

[> Descobreix tots els detalls de l'Acte de cloenda d'infantil, primària i educació especial](#)

Han finalitzat els projectes en el marc de les subvencions pel Clima

Transformació col·lectiva d'una part del pati. Implicació de tots els col·lectius en l'elaboració de materials curriculars per a l'ús del nou espai així com d'un document per poder replicar el procés disponible per a altres centres.

Institut Quatre Cantons
Solucions Eix Verd SL
TEB Verd SCCL

[+INFO](#)

Procés de renaturalització del pati amb la implicació d'una entitat que treballa amb persones amb discapacitat que han fet les tasques de jardineria. Per al disseny del nou pati s'ha emprat una metodologia que ha barrejat el moviment del cos i la natura.

Escola Jaume I
LEMUR Laboratori
d'Emergències Urbanes
TEB VERD SCCL

[+INFO](#)

L'Escola Nou Patufet d'Escoles + Sostenibles ha rebut el reconeixement de "Bones idees per canviar el món 2021"

"Reciclem matèria orgànica amb Gràcia"

Tots els **sobrants alimentaris** que generen al centre els dipositen a un compostador per **convertir-los en adob que després portaran al pagès**, que els aprovisiona d'aliments, tot tancant el cicle.

Projecte en col·laboració amb Tarpuna, entitat de la Xarxa Barcelona + Sostenible.

Iniciatives de la Xarxa B+S

El [Mapa Barcelona + Sostenible](#) és un recurs digital creat perquè els infants juguin i descobreixin quins són els espais de Sant Andreu on es treballa la sostenibilitat ambiental i social del barri.

Els "[Cromos Mapa B+S](#)" són una iniciativa de l'Àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona i el grup impulsor del Mapa B+S. Aquesta col·lecció, composta per 25 cartes, constitueix un joc ideal perquè els infants puguin jugar i descobrir amb les seves famílies i amistats els punts de Sant Andreu que actuen per a la sostenibilitat ambiental i social del districte. El projecte s'ha dut a terme amb la metodologia **Aprenentatge Servei** amb les escoles FEDAC Sant Andreu (2020-21) i Molí de Finestrelles (2021-22).

Pengeu les
vostres fotos i
relats al [Mapa!](#)

> [Més informació sobre els "Cromos B+S"](#)

Quins recursos oferim?

- 🌍 Comunicació
- 🌍 Servei de Documentació Ambiental
- 🌍 Recursos del programa

Butlletí quinzenal

22 [butlletins](#)
publicats

1.862 persones
subscrites

52 notícies publicades de
33 centres

20% mitjana
d'obertura

Twitter #EscolesSostenibles

122 piulades
57 fils d'entre 2 i 6 piulades,
amb [@BCN_ecologia](#)

Difusió en altres mitjans de comunicació

És un **centre especialitzat en informació i recursos d'educació ambiental** adreçat a persones i entitats interessades en el treball educatiu per la sostenibilitat, especialment en l'àmbit urbà.

740 recursos lliurats en préstec

224

consultes
presencials han
estat de centres
educatius *

**67,6 % del total*

Qui ha utilitzat l'SDEA?

211
professionals
de l'educació

57
estudiants

sdea SERVEI DE DOCUMENTACIÓ
D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Consulta [el web!](#)

Dades específiques del material en préstec

Nombre de préstecs de les maletes pedagògiques

- *Alimentació: 13 (novetat curs 21-22)
- *Canvi climàtic: 10 (novetat curs 21-22)

Energia: 14

Sorra: 7

Ens ho mengem tot: 4

Mobilitat i qualitat de l'aire: 4

Sons i sorolls: 3

Ocells i canvi climàtic: 1

Nombre de préstecs de sonòmetres: 44

Nombre de préstecs d'aparells de qualitat de l'aire

Mesurador de NO₂: 18

Mesurador de CO/CO₂: 11

Mesurador de partícules (ppm): 8

Wattímetres i luxímetres: 22

* Lupes digitals: 8 (novetat curs 21-22)

Des del programa [oferim recursos](#) per facilitar i poder realitzar els projectes de sostenibilitat.

Compost i mulch

33.000 L de compost i
10.700 L d'escorça i fusta
trinxada, repartits a
174 centres [+ INFO](#)

Plantes

9.500 plantes repartides
a 257 centres

250 troncs i 200 rodanxes
de troncs, a 37 centres

Punt Verd Mòbil Escolar

376 serveis
a 160 centres
(130 de la xarxa E+S) |

Som xarxa

- 🌍 A Catalunya
- 🌍 A l'Estat
- 🌍 Al món

a Catalunya

La Xarxa d'Escoles + Sostenibles de Barcelona forma part de la Secretaria tècnica de la XESC, juntament amb la Generalitat (Programa Escoles Verdes), Argentona i Cornellà.

CNEA

És l'espai de trobada del sector. La segona edició es va cloure amb una [Declaració](#) que aplega les conclusions principals del Congrés, reunides de forma participada.

a l'Estat

V CONFINT Estatal

Del 3 al 6 d'octubre va tenir lloc la **V Conferència estatal de joves «Cuidemos el Planeta»** (CONFINT) a Madrid. En ella 70 nens, nenes i joves en representació de 54 centres educatius es van reunir per compartir els seus projectes i reivindicar mesures per avançar en la sostenibilitat.

VII simposi de docents ESenRED:

En aquesta edició es van reunir educadores, tècniques de tot l'estat, representant les xarxes territorials de centres educatius per sostenibilitat.

"El que fas marca la diferència i has de decidir quin tipus de diferència vols marcar."

Jane Goodall

Secretaria Escoles + Sostenibles

Coordinació: Alba Galofré

Equip tècnic: Albert Roger
Àlex Aubach
Adriana Toral
Clara Soler
Joana Bastardas
Laia Vandellós
Melani Márquez
Natxo Mercader
Àlex Aubach

Comunicació: Gina Güell
Anna Echeverria
Fran Lama

Administració: Sandra Manso

Servei de Documentació
d'Educació Ambiental: Yolanda Monteiro
Chus García

Personal de suport
(beques i pràctiques): Arnau Creus
Ignasi Gras
Sara Solano

El programa Escoles + Sostenibles s'emmarca dins el Departament de programes i equipaments ambientals de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat, de l'Àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona.

Responsable del programa: Marta Vilar

La Fàbrica del Sol. Pg. de Salvat Papasseit, 1.
08003 Barcelona
Tel. 93 256 25 99

www.barcelona.cat/escolessostenibles

#EscolesSostenibles

Amb la col·laboració de

